



Nho Giáo

ở Việt Nam hiện đại

FSPPM 21.09.2021

Confucius

Confucius, Pinyin romanization **Kongfuzi**, or **Kongzi**, Wade-Giles **K'ung-fu-tzu**, or **K'ung-tzu**, original name **Kongqiu**, literary name **Zhongni**, (born 551, Qufu, state of Lu [now in Shandong province, China]—died 479 BCE, Lu), China's most famous teacher, philosopher, and political theorist, whose ideas have influenced the civilization of East Asia.

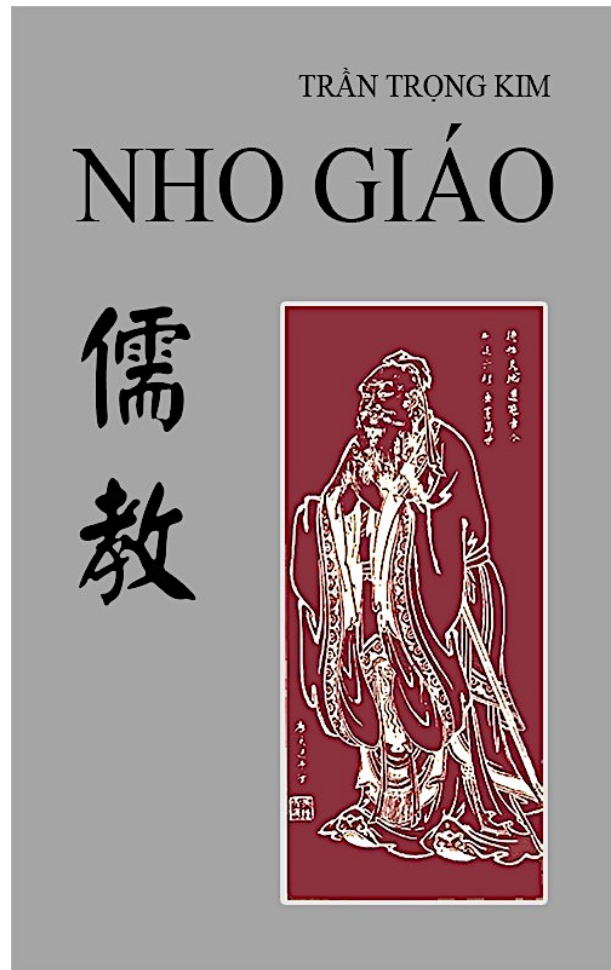


Confucius.

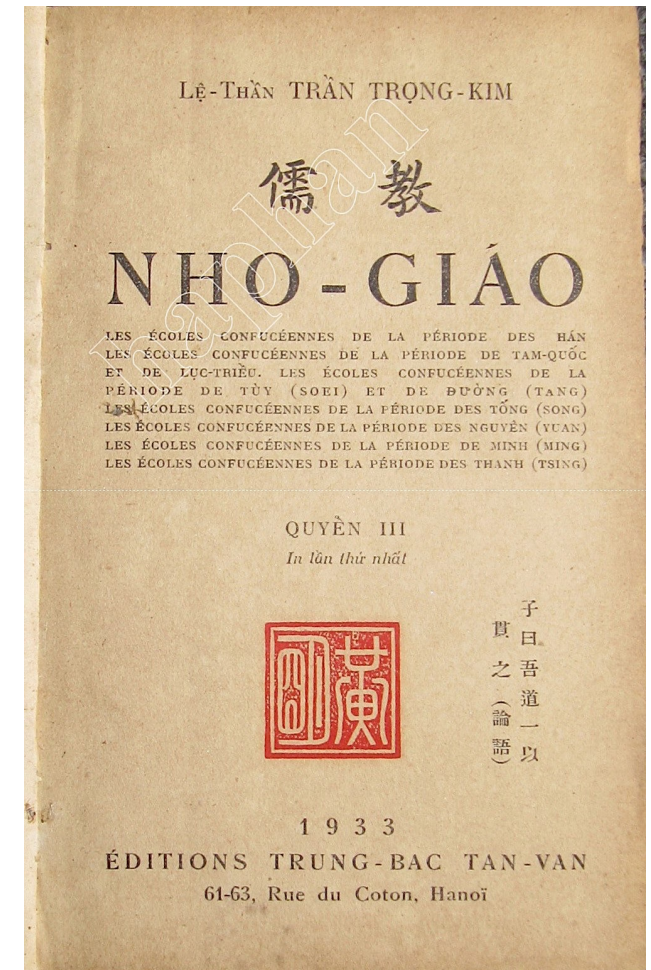
Photos.com/Jupiterimages

Confucius's life, in contrast to his tremendous importance, seems starkly undramatic, or, as a Chinese expression has it, it seems "plain and real." The plainness and reality of Confucius's life, however, underlines that his humanity was not revealed truth but an expression of self-cultivation, of the ability of human effort to shape its own destiny. The faith in the possibility of ordinary human beings to become awe-inspiring sages and worthies is deeply rooted in the Confucian heritage, and the insistence that human beings are teachable, improvable, and perfectible through personal and communal endeavour is typically Confucian.

Although the facts about Confucius's life are scanty, they do establish a precise time frame and historical context. Confucius was born in the 22nd year of the reign of Duke Xiang of Lu (551 BCE). The traditional claim that he was born on the 27th day of the eighth lunar month has been questioned by historians, but September 28 is still widely observed in East Asia as Confucius's birthday. It is an official holiday, "Teachers' Day," in Taiwan.



Trần Trọng Kim (1883-1853)



PHỤ-LỤC

Khi ông Lê-Thăng, chủ nhà in Bắc-Thành, dự bị tái bản bộ *Nho-Giáo*, có bàn với tôi rằng nên đem in thêm vào sách ấy những bài của tôi đã thảo-luận với ông Phan-Khôi, chủ bút báo *Phụ-nữ-tân-văn* ở Saigon vào quãng năm 1930, để độc-giả biết các ý-nghĩa đã bàn ở trong những bài ấy. Từ khi sách *Nho-Giáo* xuất bản, đã có nhiều người phê-bình, song người thì hiểu lẫn đạo của thánh hiền với sự thực-hành sai lầm của người đời, rồi cho là ta đang ở vào lúc cần phải theo đuổi Tây-học mà lại đem cái đạo-lý của Á-Đông ra mà nói là vô ích; người thì nghĩ rằng phi những người đã đỗ ông Nghè, ông Cử, không ai có thể nói đến Nho-Giáo được. Những người ấy thường hay dùng những lời nói nặng-nề mà bẻ-bắt những điều vụn vặt không có ích gì cho sự học và cho đạo-lý mà bàn luận được.

Duy có ông Phan-Khôi cũng là người cựu-học mà lại khuynh-hướng về tân-học. Ông rất hay bàn về việc bỏ cũ theo mới. Khi ông đọc xong quyển đầu sách *Nho-Giáo*, ông viết một bài nói những chỗ mà ông cho là dở trong đạo của Khổng-Mạnh. Tôi có quen ông Phan-Khôi và lại thấy lời lẽ của ông có vẻ thanh-nhã và thành-thực, tôi sợ đề im vậy thì một người làm lại làm bao nhiêu người làm theo, cho nên tôi mới viết mấy bài thảo-luận sau này để phân giải lẽ phải trái với ông.

Nay nhân dịp tái-bản sách *Nho-Giáo*, tôi xin vui lòng theo ý nhà xuất-bản, đem nguyên-văn in thêm những bài ấy ở mục Phụ-Lục để độc-giả chực quân-tử xem cho biết.

TRẦN TRỌNG KIM

MẤY LỜI CỦA NHÀ XUẤT-BẢN

Bộ sách *Nho-giáo* có 3 quyển, in lần thứ nhất từ năm 1932 đến nay vừa đúng 10 năm mà đã bán hết cả 5000 bộ. Một bộ sách rất nhỏ, mà được độc-giả hoan-nghênh như vậy, thật là một điều đáng mừng cho sự học của nước nhà.

Nay chúng tôi thấy có nhiều người ao-ước muốn xem, viết thư hỏi mua. Chúng tôi không ngại về sự khó-khăn bây giờ, bàn với tác-giả Trần tiên-sinh cho in lại bộ sách này chia làm 4 quyển khuôn khổ đều nhau. Và nhân tiện chúng tôi yêu-cầu tác-giả cho in thêm một quyển riêng về những bài đàm-luận của tác-giả đã trao đổi với một nhà cựu-học duy-tân. Những bài đàm-luận ấy có thể làm cho người ta hiểu thêm được cái tinh-thần của *Nho-giáo* và cái tư-tưởng của hai bên.

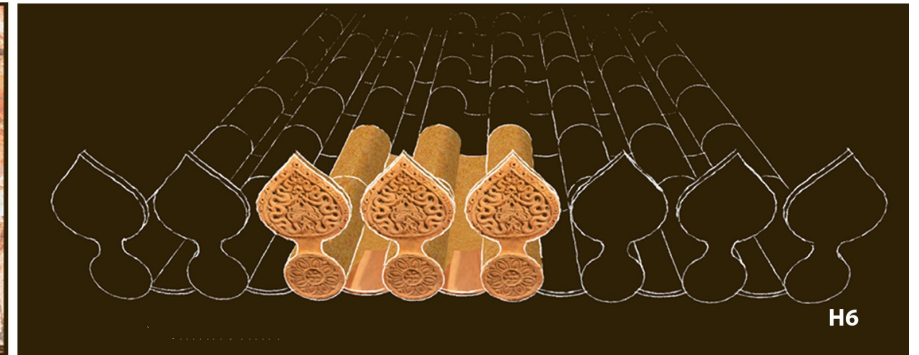
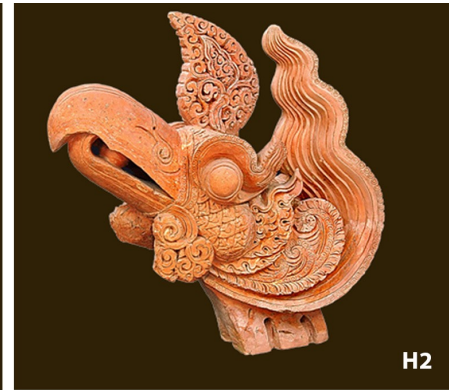
Vì việc học của quốc-dân, chúng tôi sẽ hết lòng cố-gắng, mong rằng sự cố-gắng ấy không đến nỗi không có hiệu-quả.

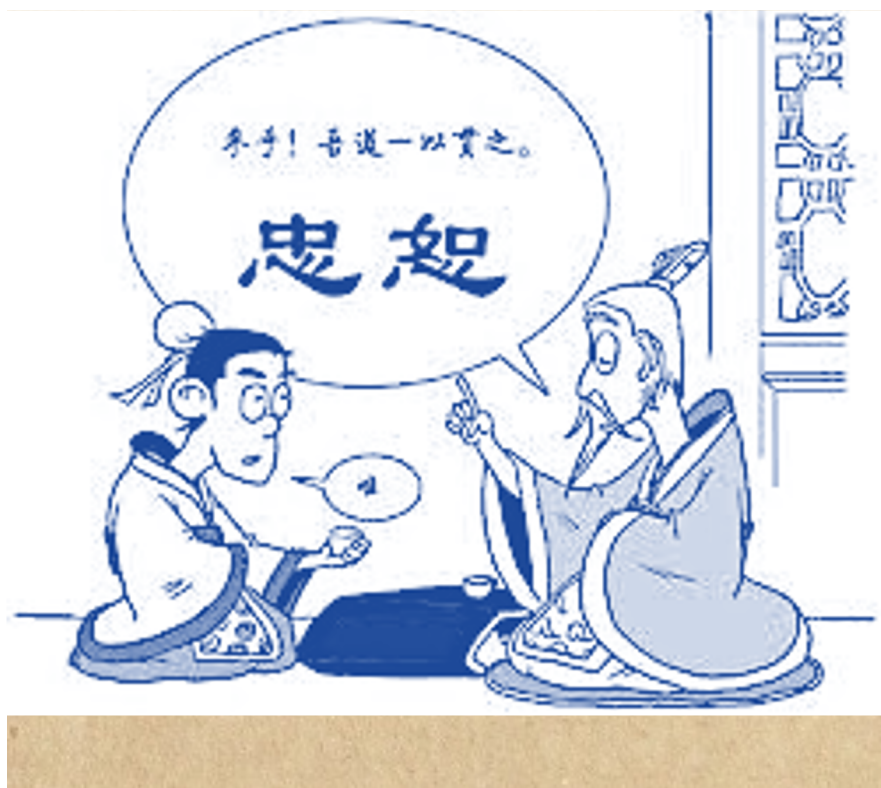
LÊ THĂNG

TU' A

Một cái nhà cồ rất đẹp, lâu ngày không ai sửa-sang, đề đến nỗi bị cơn gió bão đánh đổ bẹp xuống. Những người xưa nay vẫn ở cái nhà ấy, ngư-ngác không biết làm thế nào. Dầu có muốn dựng lại, cũng không dựng được, vì người không có mà của cũng không. Vả thời thế đã xoay vần, cuộc đời biến đổi, người trong nước đang háo-hức về sự bỏ cũ theo mới, không ai nghĩ gì đến cái nhà cồ ấy nữa. Song cái nhà cồ ấy tự nó là một cái bảo vật vô giá, không lẽ đề đồ nát đi, mà không tìm cách giữ lấy cái di-tích. Không gì nữa, thì ta cũng vẽ lấy cái bản-đồ đề người đời sau biết rằng cái nhà ấy khi xưa đẹp-đẽ là thế, mà sau đề nát là thế. Ấy cái tình cảnh văn-hóa của Nho-giáo hiện thời bây giờ cũng như cái nhà cồ ấy vậy.

Việc làm quyền sách nói về Nho-giáo tức là việc vẽ lấy cái bản-đồ của Nho-giáo. Đáng lẽ là việc của những người đã sinh trưởng trong cái không-khí Nho-giáo, đã tiêm nhiễm-





15. Đức Khổng-tử kêu tên thiệt của ông Tăng-tử mà nói rằng: « Sấm ơi! Đạo ta là do nơi một lẽ mà suốt thông tất cả. » Ông Tăng-tử đáp: « Dạ. » — Khi đức Khổng ra rồi, chư môn-đệ của ngài bèn hỏi ông Tăng-tử rằng: « Thầy dạy như vậy là nghĩa gì? » Ông Tăng-tử đáp: « Đạo của Thầy chỉ gồm vào hai cái đức trung và thứ mà thôi. »

(Trung: hết lòng hết dạ, thành tâm thật ý, Thứ: suy lòng ta ra lòng người; thương mình như thương người; việc gì mình không muốn, chớ gĩa vào người. — Đức Khổng đem phương-pháp tổng-quát mà truyền cho ông Tăng-tử, vì ông có bản-lãnh cao trổi hơn các môn-đệ: muốn suốt thông tất cả, từ nhơn-tình thế-tự cho tới Thiên-lý, nên bắt một mối mà phân ra mãi cho đến cùng. Ông Tăng-tử lại đem ra phương-pháp tuần-tự mà chỉ cho các bạn: trước nên hết lòng hết dạ, thành tâm thật ý, — suy lòng ta ra lòng người. Được hai cái đức-tính ấy rồi, mới có thể học phép nhất-quan, tức là bắt từ một mối gần mà hiển thấu các mối xa.)

•••



仁

以至誠為道
以至仁為德






Benevolence

Goodness

Humanity





Nhân như là Nhân văn (Humanity)

- *Nối kết với tất cả các khái niệm/giá trị Nho giáo khác, ví như Dũng, Trí, Tín.*
- *Như một nhân tố bẩm sinh*
- *Sự phát triển cá nhân đòi hỏi trau dồi, học tập*
- *Quá trình nên **Người***
- *Xây dựng tính cách*
- *Khổng Tử và việc tiếp cận **Nhân***

禮



恭而無禮則勞

慎而無禮則愚

勇而無禮則亂

直而無禮則絞



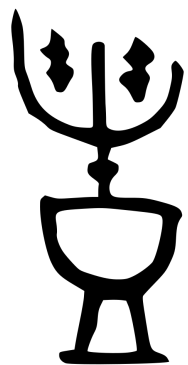
Giáp cốt văn



Đại triện



Tiểu triện



- Bộ *Thị* còn gọi là *Bộ Kỳ*, bộ thứ 113 có nghĩa là "chỉ thị" hoặc "thần đất" là 1 trong 23 bộ có 5 nét trong số 214 bộ thủ Khang Hy.
- Trong *Từ điển Khang Hy* có 213 chữ (trong số hơn 40.000) được tìm thấy chứa bộ này.

𤝵

甲文

禮

石文

禮

小篆

禮

隶书

禮

楷书

禮

行书



LỜI PHÁT DOAN

Thường những công cuộc của người ta đã thiết-lập ra, là bao giờ cũng phải có cái tinh-thần và cái hình-thức. Tinh-thần là phần linh-hoạt ở trong, mà hình-thức là phần hiển-hiện ra ngoài. Hai phần ấy phải điều-hòa với nhau, phải nương-tựa vào nhau thì mới hoàn-toàn được. Thí-dụ : Lễ thì phải cổ kính là tinh-thần, mà nghi-tắc là hình-thức ; nhạc thì phải có hòa là tinh-thần, mà chuông trống là hình-thức. Nếu có lễ mà không có nghi-tắc, thì biết thế nào là lễ ; có nhạc mà không có chuông trống, thì lấy gì làm nhạc. Hoặc là dùng lễ có đủ nghi-tắc mà không có kính, dùng nhạc có đủ chuông trống mà không có hòa, thì lễ và nhạc chỉ là hư-văn mà thôi, không có nghĩa-lý gì cả. Một học-thuyết, một tôn-giáo cũng vậy, nếu trong hai phần ấy mà người ta chỉ chuyên-trọng về một phần nào, thì phần kia tất phải hư hỏng mà dấu việc hay đến đâu rồi cũng hóa ra dở.

Khánh thành tượng đồng Trương Vĩnh Ký tại Bến Tre

06/12/2010 02:55 GMT+7



TT - Sáng nay, 6-12, bức tượng đồng tạc nhà bác học Trương Vĩnh Ký được khánh thành tại Trường THPT Trương Vĩnh Ký (huyện Chợ Lách, Bến Tre, nơi ông sinh ra).



Tượng Trương Vĩnh Ký tại ngôi trường mang tên ông ở Bến Tre -Ảnh: Xưa & Nay

Đây là chương trình "Mỗi người một giọt đồng đúc tượng danh nhân" do tạp chí Xưa & Nay - Hội Khoa học lịch sử Việt Nam chủ trương. Bức tượng đồng có kích cỡ 90x60cm, nặng 300kg, được lấy từ mẫu tượng điêu khắc của tác giả vô danh trước năm 1975, tạp chí Xưa & Nay tặng trường nhân kỷ niệm 173 năm ngày sinh của nhà bác học Trương Vĩnh Ký (6-12-1837 - 6-12-2010).

NỔI BẬT

Hà Nội nhận nhíp ngày đầu không cần giấy đi đường

Thời sự

Phủ Quốc phát hiện điểm dịch cộng đồng đầu tiên ngay sau khi dỡ lồng giãn cách

Thời sự

Nhà dòn không hoạt động, bí thư và chủ tịch xã lo mai táng, đưa người mất đến nơi an nghỉ

Thời sự

Cả 5 đội tuyển châu Á đều giành quyền đi tiếp ở World Cup futsal 2021

Thể thao

Nhíp sống trở lại với tình tưng có số ca COVID-19 lớn nhất miền Tây

Thời sự



讀者-慈善 | 讀者意見

淺談“先學禮”的重要性

2019年10月11日 11:15

越南勞動與社會榮軍部所屬兒童局於日前在TikTok應用程式發起了“先學禮”行動。該局局長鄧華南表示：發起上述行動目的，旨在給越南年輕一代傳播各種道德與禮儀，從而提高他們對上述價值的認識。更重要的就是讓社會需要更加關心教育兒童“學禮”的重要性，特別是在當前正有不少青少年日趨漠視禮儀這情況下顯得更為迫切。



TRAO ĐỔI

VỀ NỘI DUNG CÁC VĂN TỰ TRÊN ĐỈNH ĐỒNG TRIỀU VUA KHẢI ĐỊNH

Lê Minh Huy*

Từ xưa, xã hội truyền thống Á Đông (trong đó có Việt Nam) rất trọng **lễ - nhạc**, từng được Khổng Tử đúc kết bằng câu “*Bất học lễ, vô dĩ lập*” 不學禮, 無以立 (không học lễ thì không lấy gì đứng vững).⁽¹⁾ Do vậy, lễ - nhạc là biểu trưng cho đạo lý *chính danh* của bậc quân tử ở đời: “*Danh vị không chính chuẩn thì lời nói chẳng thuận; Lời nói chẳng thuận thì mọi việc chẳng thành; Việc chẳng thành thì lễ nhạc chẳng được hưng thịnh; lễ nhạc chẳng được hưng thịnh thì hình phạt chẳng đúng phép; hình phạt chẳng đúng khuôn phép thì dân không biết đặt tay chân mình [cậy nhờ] vào đâu*”.⁽²⁾

Tại gia tông phụ, xuất giá tông phụ.
Chez son père, on obéit au père; chez son mari, on obéit au mari.
 Tay nhỏ thì mặt cũng nhỏ.
Quand la main est sale, la figure l'est aussi.
 Tay phân tay nõ; ruột cắt ruột sao đành.
*La main ne veut pas se séparer de la main; ni les entrailles
 séparer des entrailles. (Séparation impossible).*
 Tam ngu thành hiền.
*Trois sots font un homme d'esprit. (Proverbe mal formulé
 veut dire que parmi trois sots il en faut un moins sot pour
 le maître: Tam nhơn đồng hành, tất hữu ngũ sư diên.)*
 Tâm mắt lên ngọn sông đào;
 Muốn ăn sim chín, thì vào rừng xanh.
*Si tu veux te baigner, va au fleuve; et à la montagne, si tu
 manger des aïnelles.*
 Tăng dục thân an, tăng dục bệnh.
 + *Le bain c'est la santé, la luxure c'est la maladie.*
 Tiên chủ, hậu khách.
*Le maître d'abord, les hôtes ensuite. (La politesse française
 juste le contraire; en dernier lieu le maître de maison).*
Tiên học lễ, hậu học văn.
[On apprend] tout d'abord la civilité, on se livre ensuite à l'étude.
 Tiên tài phá nhơn ngãi.
Les richesses ruinent l'amitié.
 Tiên xa ký phúc, hậu xa giải chi.
*Le premier char est tombé, celui qui suit doit craindre. (Les
 événements passés sont notre maître).*
 Tin bọm, mất bò; tin bạn, mất vợ; nằm có một m
*Qui croit un fripon perd son bœuf, qui croit son ami perd sa
 me et se couche recroquevillé tout seul.*
 Tin giả năng nhập.
Les amis se rencontrent souvent.
 To cảnh bè, dài rồng văn-tự.



TỤC NGỮ ANNAM

DỊCH RA TIẾNG TÂY

Quyển thứ ba



IMPRIMERIE DE QUINHON (Annam)

1924

VỀ KHẨU HIỆU “TIÊN HỌC LỄ HẬU HỌC VĂN”



By **Sach Nguyen** 24 Tháng Bảy, 2012


👁 49

💬 32


LẠI NGUYỄN ÂN

Thế hệ tôi, sinh trưởng ở miền Bắc, đi học trường phổ thông 10 năm (từ lớp 1 đến lớp 10) vào những năm 1954-1964, thì khẩu hiệu “tiên học lễ hậu học văn” hầu như không để lại ký ức gì. Là vì ở miền Bắc thời đó, những gì được xem như gắn với “tư tưởng phong kiến” đều bị coi là lạc hậu, cần tránh xa, cần chống lại; mà “tiên học lễ hậu học văn” thì rõ ràng là tư tưởng Nho giáo, là thuộc hệ tư tưởng phong kiến rồi! Cho nên dễ hiểu là không hề thấy khẩu hiệu “tiên học lễ hậu học văn” xuất hiện trong khuôn viên bất cứ ngôi trường nào trên miền Bắc thời gian ấy; cũng hầu như không có giáo viên hay cán bộ nào trong ngành giáo dục thời ấy dám nói đến khẩu hiệu đó trước các đám đông. Tôi cũng chưa đọc thấy trong hồi ức những người lớn lên và đi học tiểu học, trung học ở miền Nam vào quãng thời gian ấy nói rằng khẩu hiệu kể trên có ghi đâu đó trong khuôn viên các ngôi trường.

Theo sự ghi nhận – như một dữ liệu nghiên cứu – của tác gia Trần Đình Hượu (1927-1995) thì vào năm 1973, nhà giáo Nguyễn Lân (1906-2003) viết bài “Có nên vận dụng phương châm “tiên học lễ hậu học văn” trong việc giáo dục thế hệ trẻ của ta ngày nay không?” (đăng tạp chí “Văn hóa nghệ thuật” ở Hà Nội, số 31, tháng 7/1973) mà động cơ viết bài này, theo lời của chính tác giả Nguyễn Lân, là do thực tế “một số trẻ em không ngoan, trong nhà thì bướng bỉnh với cha mẹ, ra đường thì hỗn láo với mọi người, đến trường thì xấc xược với thầy giáo” (trích bài báo đã dẫn). Ngay sau khi bài báo này xuất hiện, trên báo “Tiền phong” của T.Ư. Đoàn (số 2351, ra ngày 16/8/1973) có bài báo dài của tác giả Thanh Bình nhan đề “Quét sạch những tàn dư tệ hại của Khổng giáo”, với những kết luận chém đinh chặt sắt: “... chúng ta không thể dung hòa được với Khổng giáo cùng với hệ tư tưởng phản động và bảo thủ của nó”, ... “chúng ta phải kiên trì đấu tranh để quét sạch nó ra khỏi mọi lĩnh vực của đời sống xã hội như quét sạch những đồng rác bẩn vậy”!



Phải tới những năm 1990, bước vào thời kinh tế thị trường ít lâu, thu nhập của dân cư mấy đô thị lớn khá lên, việc đầu tư cho sự học hành của con cái dần dần được chú trọng hơn, đương nhiên các bậc phụ huynh phải chú ý tới các thầy giáo cô giáo dạy dỗ con em mình. Chuyện dạy thêm học thêm diễn ra từ lâu, bất chấp sự ngăn trở hay khuyến khích, dần dần đã tạo ra một thị trường dạy học. Không ít giáo viên cải thiện được đời sống, tức là bù được phần lương quá nhỏ bé, bằng việc dạy thêm; lại có những ông thầy kiếm được tiền tỷ, mua nhà mua đất, sắm được tiện nghi đắt tiền, nhờ dạy thêm; đây là sự thật; cũng như cái sự thật là ở từng vùng, các vị phụ huynh đều biết với mỗi môn nào thì có những thầy nào dạy giỏi, nên đưa con em đến học. Chính là lao động của những người thầy, bất luận trên giảng đường chính khóa hay trên các phòng dạy thêm, đã nâng giá trị người thầy trong cộng đồng, trước hết là trong con mắt những người có con em đang đi học. Ta cũng còn chưa thể kiểm chứng được giá trị của những thầy giỏi này, một khi cơ chế thi cử không còn nặng nề như bấy lâu nay.






孝

孝

金文「孝」字，為子承老形。小篆之孝，
從老的上半部分，從子，意謂子背著父母，
意即子能承其親，並能順其意，故其本意作
「喜事父母者」，此之謂孝。

孝
貴
孝
孝



UPDATED: APR 10, 2019 · ORIGINAL: MAY 10, 2017

Robert Hanssen: American Traitor

On May 10, 2002, former FBI agent Robert Hanssen was sentenced to life in prison for selling U.S. secrets to Moscow.

ELIZABETH NIX

One of the most damaging double agents in modern American history, Robert Hanssen gave the Soviets, and later the Russians, thousands of pages of classified material that revealed such sensitive national security secrets as the identities of Soviets spying for the U.S., specifics about America's nuclear operations and the existence of an FBI-built tunnel underneath the Soviet Embassy in Washington.

<https://www.history.com/news/robert-hanssen-american-traitor>



#1 FACTUAL ENTERTAINMENT BRAND

13-18

叶公语孔子曰：“吾党有直躬者，其父攘羊，而子证之”。孔子曰：“吾党之直者异於是：父为子隐，子为父隐，直在其中矣”。

Diệp Công ngữ Khổng tử viết: Ngô đảng hữu trực cung giá, kỳ phụ nường dương, nhi tử chứng chi. Khổng tử viết: Ngô đảng chi trực giả dĩ ư thị: Phụ vi tử ẩn, bất vi phụ ẩn, trực tại kỳ trung hĩ.

Diệp Công nói với Khổng tử: Nơi con làm việc có một người rất ngay thẳng. Cha ăn trộm dê, con ra làm chứng. Khổng tử nói: Người ngay thẳng ở nơi ta khác với chỗ người. Cha che giấu cho con, con che giấu cho cha. Sự ngay thẳng cũng ở trong đó.

(Lời bàn: Theo Khổng tử, cha và con che giấu lỗi cho nhau là lẽ thường tình vì có tình phụ tử, nên không thể nói là không ngay thẳng. Vậy, lý và tình có khi không nhất trí với nhau mà là quan hệ tư pháp còn chứa đựng mâu thuẫn. Về lý, con làm chứng cha phạm tội là theo lý ngay thẳng, không sai. Nhưng về tình, cha che giấu tội con cũng thường xảy ra. Quan điểm Khổng tử là phải đem lý và tình thống nhất được với nhau mới phù hợp thực tế thời bấy giờ).



https://vi.wikibooks.org/wiki/S%C3%A1ch_lu%E1%BA%ADn_ng%E1%BB%AF/T%E1%BB%AD_L%E1%BB%99

35 盡心上：桃應問曰：「舜為天子，皋陶為士，瞽瞍殺人，則如之何？」

Jin Xin I: Tao Ying asked, saying, 'Shun being sovereign, and Gao Yao chief minister of justice, if Gu Sou had murdered a man, what would have been done in the case?'

孟子曰：「執之而已矣。」

Mencius said, 'Gao Yao would simply have apprehended him.'

「然則舜不禁與？」

'But would not Shun have forbidden such a thing?'

曰：「夫舜惡得而禁之？夫有所受之也。」

'Indeed, how could Shun have forbidden it? Gao Yao had received the law from a proper source.'

「然則舜如之何？」

'In that case what would Shun have done?'

曰：「舜視棄天下，猶棄敝屣也。竊負而逃，遵海濱而處，終身訢然，樂而忘天下。」

'Shun would have regarded abandoning the kingdom as throwing away a worn-out sandal. He would privately have taken his father on his back, and retired into concealment, living some where along the sea-coast. There he would have been all his life, cheerful and happy, forgetting the kingdom.'

15. Đào-Ứng, môn-đệ của Mạnh-tử hỏi rằng : « Trong khi ông Thuấn làm vua Thiên-tử và ông Cao-Dao làm quan tổng-trưởng bộ hình, tỳ như cha ông Thuấn là Cổ-Tẩu phạm tội giết người, thì ông Cao-Dao sẽ xử trí như thế nào ? » Mạnh-tử đáp rằng : « Cứ giữ theo pháp-luật mà thi hành vậy thôi. » (Tức là phải xử tử.)

— Như thế, vua Thuấn không ngăn cản được sao ?

--- Kìa, vua Thuấn không làm sao mà ngăn cản được.

Pháp-luật truyền lại thế nào thì phải thi hành thế ấy. Dẫu vua Thuấn hay ông Cao-Dao, cũng chẳng có thể lấy tình riêng mà sửa đổi công-lý.

Đào-Ứng hỏi nữa rằng : « Như vậy, vua Thuấn nên làm thế nào ? » Mạnh-tử đáp rằng : « Ất là vua Thuấn chẳng màng đến việc ngăn cản cha, coi thiên-hạ như một đôi dép rách vậy thôi. Chùng ấy ngài sẽ lên công cha mà chạy ; ra ngoài bờ biển mà ở ; trọn đời hân-hoan khoái-lạc, quên phứt thiên-hạ. »

Tứ Thư - Mạnh Tử (hạ), Đoàn Trung Còn dịch,
Saigon: Trí Đức Tùng thư, 1950, 245



4.18子曰：事父母几谏,见志不从,又敬不违,劳而不怨

Tử viết: Sự phụ mẫu kỹ gián, kiến chí bất tòng, hựu kính bất vi, lao nhi bất oán.

Khổng Tử nói: Phụng dưỡng cha mẹ phải can ngăn khuyên giải, nếu can không được, vẫn phải tôn kính không làm trái, đừng để cha mẹ mệt vì oán giận.

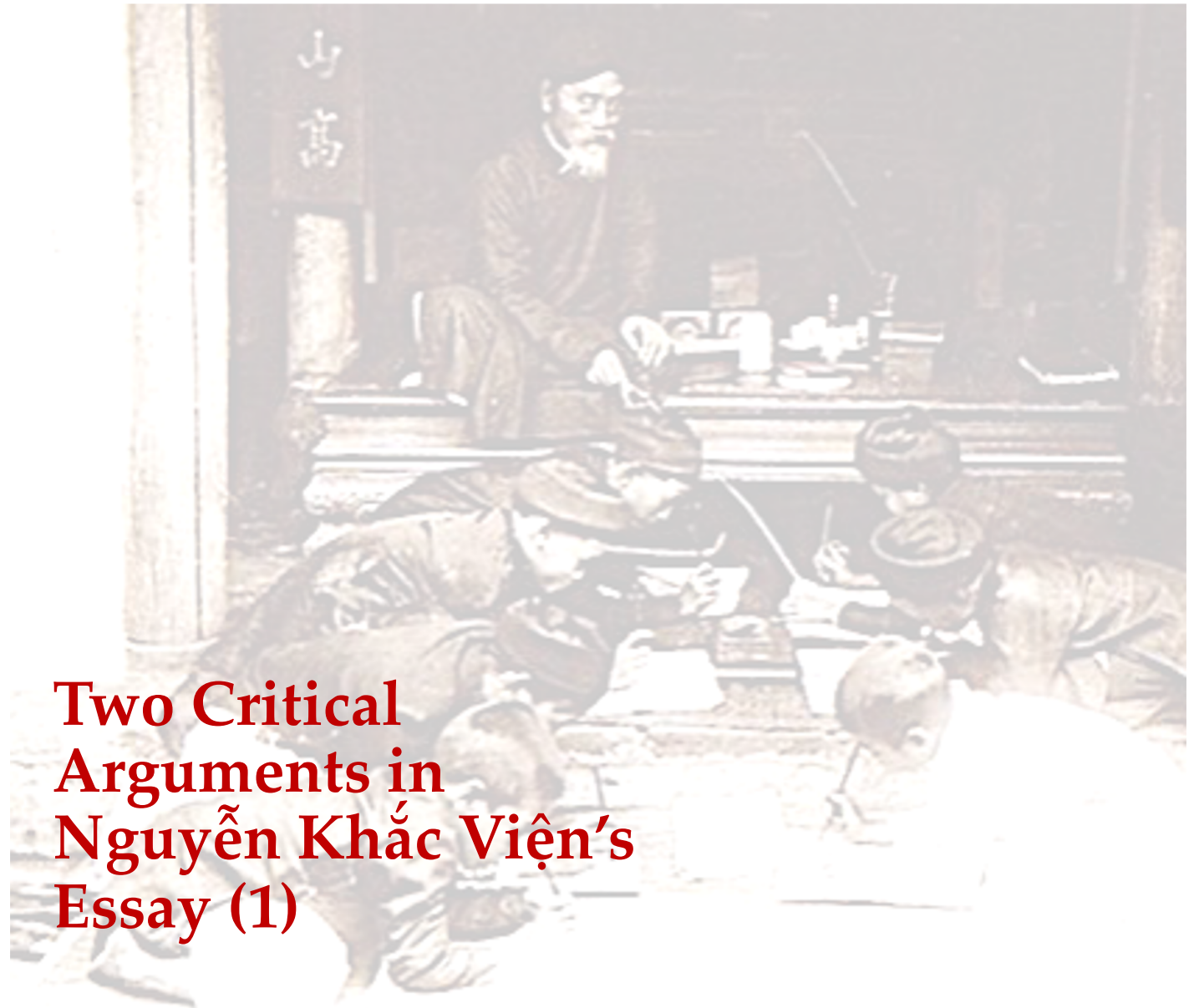
https://vi.wikibooks.org/wiki/S%C3%A1ch_lu%E1%BA%ADn_ng%E1%BB%AF/L%C3%BD_Nh%C3%A2n

*From a
Conference on
Confucianism
in Vietnam
(2012)*

- Nguyễn Khắc Viện's French essay
“Confucianisme et Marxisme au Vietnam”
(Confucianism and Marxism in Vietnam)
 - A downturn period of Confucianism in the Democratic Republic of Vietnam (DRV)
- Hồ Chí Minh's *Let's Change Our Methods of Work*
 - Revolutionizing Confucian moral values

Xin nhắc lại mấy điểm quan trọng trong bài trên trước khi bàn đến một vài luận điểm khác.

- Phải thấy rõ hai luồng tư tưởng trong nho giáo, một bên là luồng gốc, có tính nhân văn, một bên là luồng thuộc hệ tư tưởng của bộ máy quan liêu; một bên là nho giáo của ông quan, một bên của kẻ sĩ.
- Vì không thấy hai luồng ấy, nên có người "số toẹt" vai trò lịch sử của Nho giáo, khẳng định ngay từ đầu nho giáo từ xưa đến nay chỉ có vai trò tiêu cực, hoàn toàn đối lập với tư tưởng gọi là dân gian. Dĩ nhiên khi đã có định kiến như vậy, hễ nghe ai nói sự gắn gũi nào giữa nho và Mác, và nhất là nếu có nhắc đến một vài yếu tố nho nào trong tư tưởng của Hồ Chủ Tịch thì cho là "Tà thuyết", phạm thượng...



Two Critical Arguments in Nguyễn Khắc Viện's Essay (1)

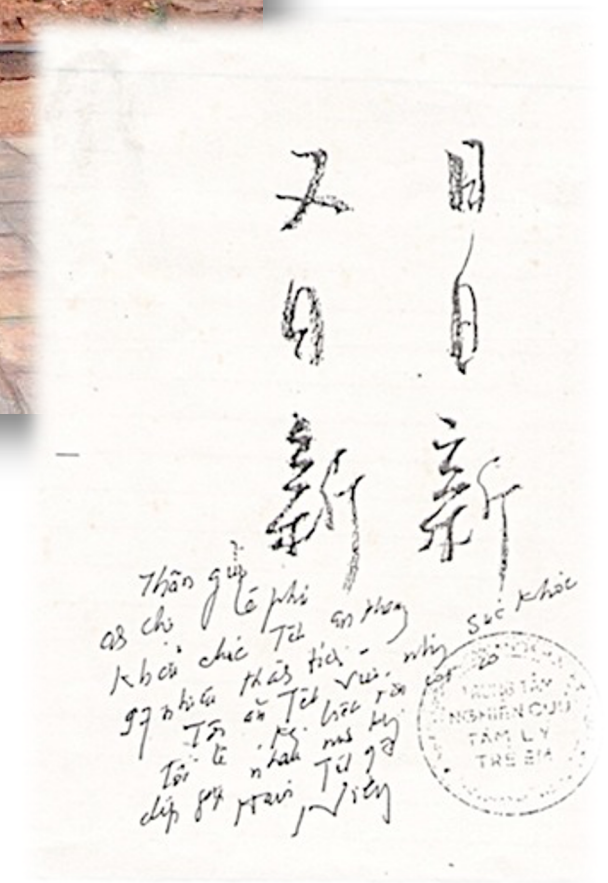
Two Critical Arguments in Nguyễn Khắc Viện's Essay (2)

- “Confucianism paved the way with auspicious conditions for the introduction of Marxism [into the country]. This is an argument that has caused many “waves and winds”. The main argument is that unlike other religions, Confucianism is to direct human beings’ thought completely into social life; therefore it stands on the same page with Marxists. If we are able to convince a Confucian that Marxism can realize all social ideals that he has ever thought of, this Confucian should be willing to decline Confucianism and accept Marxism. Meanwhile socially persuading a Christian, a Buddhist, or a Muslim remains insufficient, because the persuasion cannot provide them with an answer about the transcendental afterlife. Like Marxists, Confucians do not raise such a question.”

- Nho giáo tạo miếu đất thuận lợi cho sự du nhập củ chủ nghĩa Mác. Đây là một luận điểm gây nhiều "sóng gió". Lập luận chủ yếu : Nho giáo khác với những tôn giáo là hướng suy nghĩ con người hoàn toàn vào cuộc sống xã hội, cho nên đứng trên một bình diện chung với người Mác-xít. Nếu thuyết phục được một nhà nho rằng chủ nghĩa Mác sẽ thực hiện mọi lý tưởng xã hội mà ông ta mơ ước, nhà nho ấy sẵn sàng từ bỏ nho giáo, chấp nhận chủ nghĩa Mác. Thuyết phục một tín đồ. Thiên chúa. Phật hay Hồi giáo về mặt xã hội rồi vẫn chưa đủ, vì chưa giải đáp cho họ về cuộc sống siêu nhiên, sau khi chết sẽ ra sao : Cũng như người Mác-xít, nhà nho không đặt ra câu hỏi này.

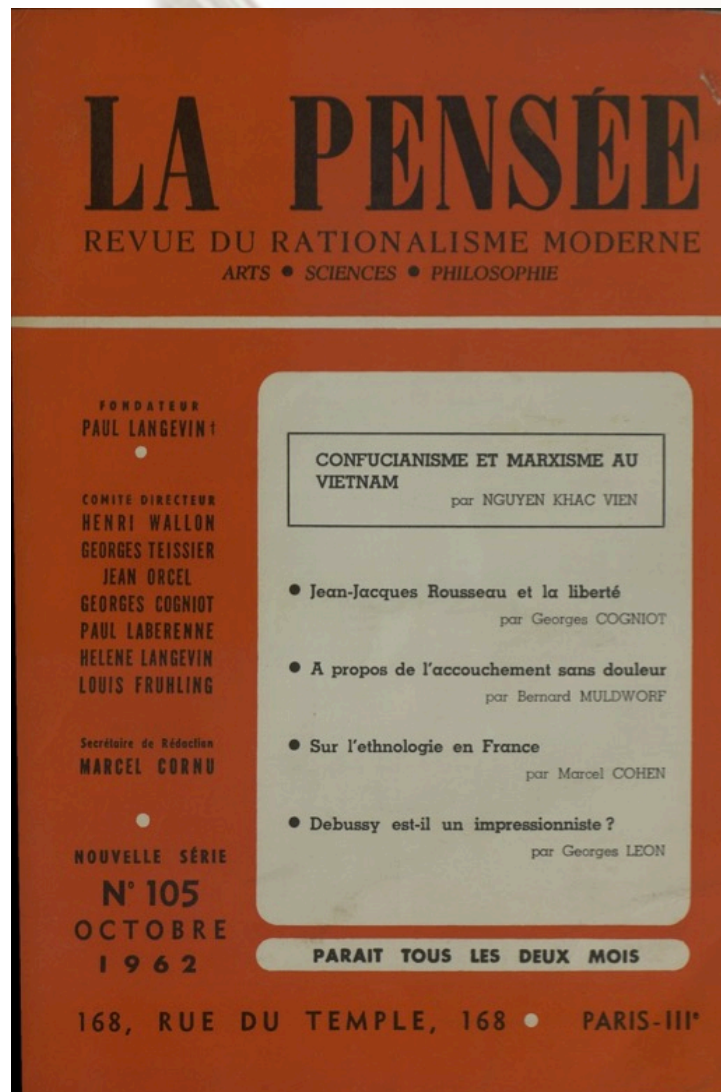


- Nguyễn Khắc Niêm 阮克拈 (1889-1954)
- Nguyễn Khắc Viện (left) and his younger brother standing by the stone stele recording their father's name among other Metropolitan Graduates' in Huế
- Nguyễn Khắc Viện's handwriting





Nguyễn Khắc Viện in a meeting between a delegation of Vietnamese Communist Party's representatives and their French counterparts



- Nguyễn Khắc Viện (1913-1997)
- Albert Camus (1913-1960)
- *La Pensée* 105 (October 1962)



*Nguyễn Khắc Viện's marriage in Hanoi
in 1967*

1963:

“When I returned [to Vietnam], people in the country were conducting a course of learning the **Resolution Nine** against revisionism. Since I just came back, I had **not yet fully understood the Party's internal situation** (...) Political situation of 1963 was truly quite complicated”



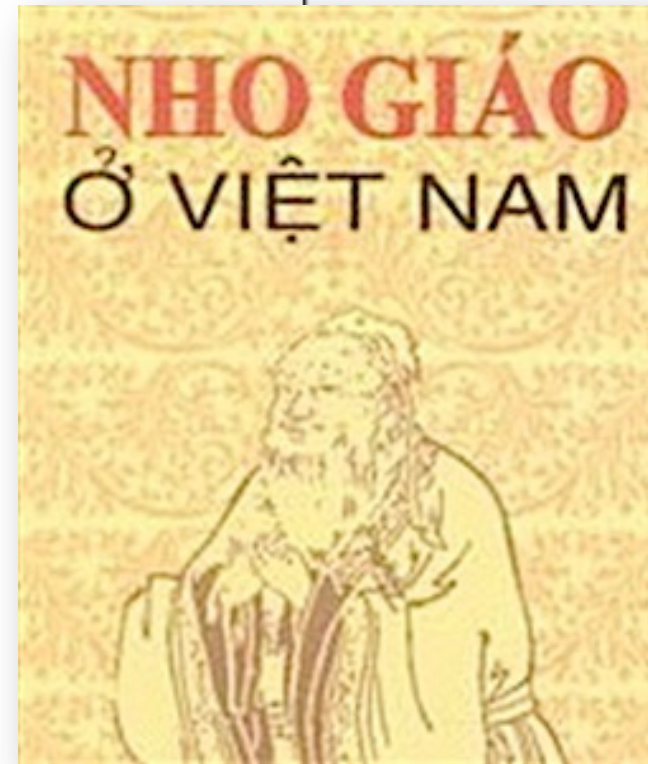
Nguyễn Khắc Viện in his sickbed in 1997

During the period from 1976 to 1993, he submitted about thirty recommendations, comments, and letters discussing various critical issues of the country and calling for reforms. Those documents remained unknown to the public, and only a portion of them has been published recently.



- In 1992, following the *Đổi mới* policy, the Party assured that it would welcome divergent ideas from the people.

- “A Japanese scholar [who] has also formed the argument that Confucianism has help nations like Japan, Taiwan, Korea easily move toward modernity.”
 - [This may refer to Michio Morishima and his book *Why has Japan “Succeeded”*]
- *Le Nouveau monde sinisé* (The New Sinicized World) by French scholar Léon Vandermeersch was translated into Vietnamese in 1992



Hồ Chí Minh and Confucianism

*“There exists **something abnormal** in the following case: Confucianism had had a predestined affinity with Nguyễn Ái Quốc since his childhood, and followed Hồ Chí Minh to the end of his life; and although the discipline “Hồ Chí Minh Studies” was founded and has been developing for about thirty years, **the recognition of Confucian influence on Nguyễn Ái Quốc – Hồ Chí Minh was officially promoted only three years ago (1990), on the occasion of the commemoration of the centenary of his birth.**”*

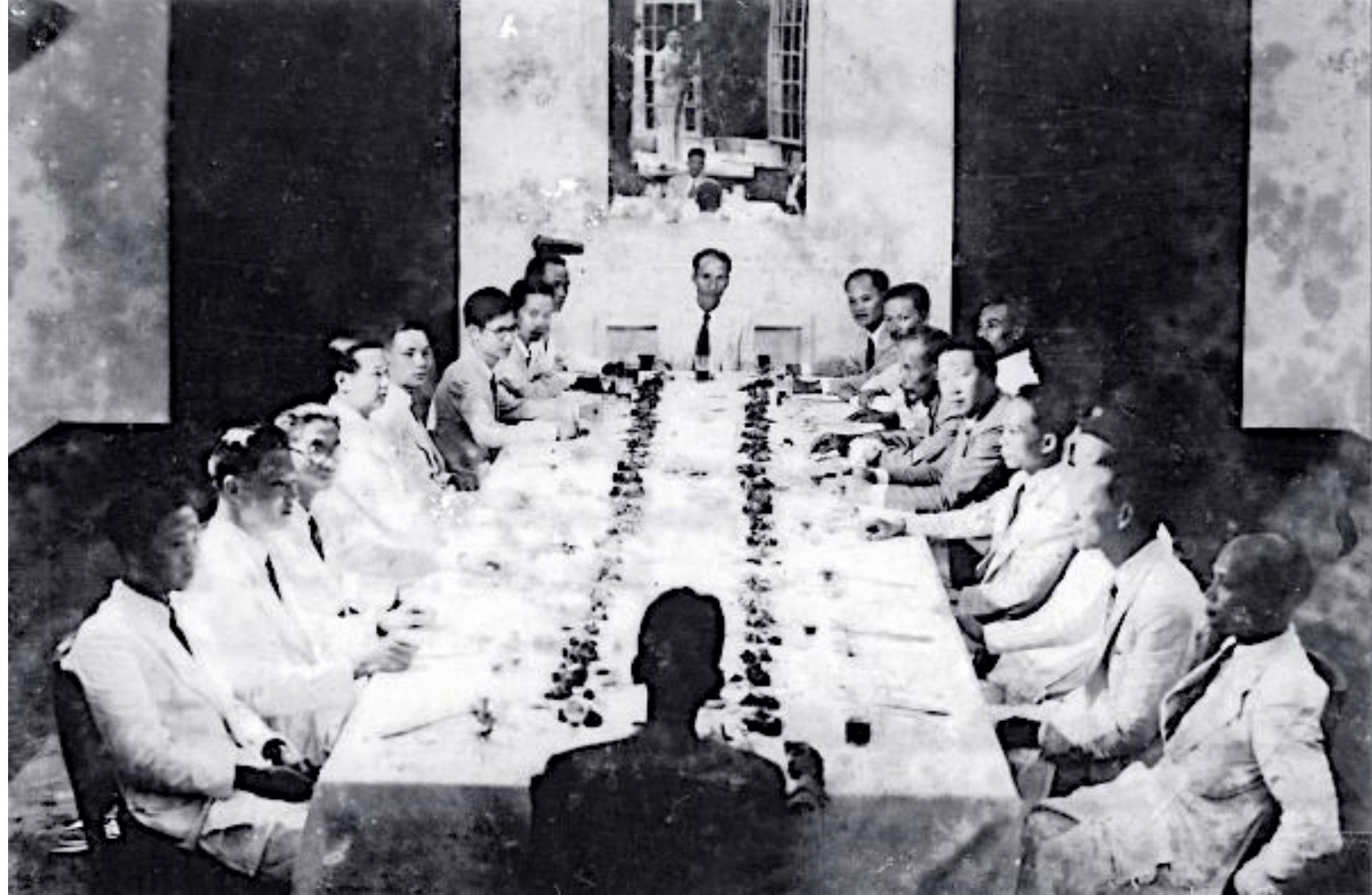
(Nguyễn Đình Chú)



*A ceremonial commemorating Confucius hosted by Yuan Shikai on
September 28, 1914*

*“With the abolition of rituals commemorating Confucius, the Chinese government has dropped out an old institution that goes against the spirit of democracy. For us, the Vietnamese, **let’s perfect ourselves spiritually by reading Confucius’ works, and revolutionarily reading Lenin’s works is a must.**”*

Ho Chi Minh (1927)



VIỆT-NAM DÂN-CHỦ CỘNG-HÒA — NĂM THỨ NHẤT

22/10
TU-DO HANH-PHUC

NGÀY THU LỄ ĐỨC KHÔNG TỬ TẠI ĐỀN GIÁM (HÀ-NỘI)

Hồi 9 giờ sáng ngày 21-10-45, theo
thường lệ hội Tư văn Thăng-Long gồm
có các bậc cự vãn thân đã tổ chức kỷ
thu lễ đức Không Tử tại đền Giám
(Hà-nội).

Ngoài các nhân viên trong hội Tư văn
đến dự lễ có cụ Chủ-tịch Hồ Chí-Minh,
Cố-văn Vĩnh-Thuy, các ủy viên Bắc-bộ
và Thị Sảnh cùng một số đông các
trưởng quan cao cấp Trung Hoa.

Trước đình hương trầm nghi ngút và
bàn thờ nến thấp sáng choang cụ Hồ
chủ-tịch đứng chủ lễ rồi đến các quan
khách dân thành hàng ra hai bên.

Một nhân viên trong hội Tư văn đứng
lên tuyên đọc chương trình hành lễ.
Trước hết cử nhạc rồi đến tiến hương,

TRANH-
HOAI: TÔ
0d30
ề : anh L







1947

Revolutionary Virtues

“It is not difficult for a cadre to become a real revolutionary if he wants to. Everything depends on his *heart-and-mind* [lòng mình]. If his sole interest is the Party, the country and his compatriots, he will gradually become *totally just and selfless* [chí công vô tư 至公無私]. As he has been just and selfless, his personal faults will progressively decrease, and his virtues *described below* will become increasingly apparent each day. In brief, the good virtues are five in all: *humanity* [nhân 仁], *righteousness* [nghĩa 義], *knowledge* [trí 智], *courage* [dũng 勇], and *integrity* [liêm 廉].”

Let's Change Our Methods of Work

Five Constants 五常

- Benevolence 仁
- Righteousness 義
- Propriety/Ritual 禮
- Knowledge 智
- Trustworthiness 信

Three Universally Binding Virtues 三達德

- Knowledge 知
- Benevolence 仁
- Courage 勇

Revolutionary Virtues

Set of Five 1

- Benevolence
- Righteousness
- Knowledge
- Courage
- Integrity

Set of Five 2

- Knowledge
- **Trustworthiness**
- Benevolence
- Courage
- Integrity



- Nghĩa là ngay thẳng, không có tư tâm, không làm việc bậy, không có gì phải giấu Đảng. Ngoài lợi ích của Đảng, không có lợi riêng phải lo toan. Lúc Đảng giao cho việc, thì bất kỳ to nhỏ đều ra sức làm cẩn thận. Thấy việc phải thì làm, thấy việc phải thì nói, không sợ người ta phê bình mình, mà phê bình người khác cũng luôn luôn đúng đắn.

Righteousness/ Uprightness

• *“Having a sense of duty means uprightness – not having ulterior motives, doing nothing unjust and having nothing to hide from the Party. It also means not being preoccupied by personal interests in conflict with those of the Party.”*

• *Let's Change Our Methods of Work*



Why Is Lí Missing?

Li/lẽ was omitted from President Hồ's writing possibly due to the fact that it was generally understood as "rites" or "rituals," and its hierarchical features had been prevalently associated with the suppressive feudalism. However, as rules of propriety or social conventions, *li/lẽ* has been required and practiced since the time of the Democratic Republic of Vietnam up until present.